

atunci, în principiu, bunurile care formează obiectul liberalității revin în întregime instituitului; b) fideicomisare, dispunătorul poate prevedea în mod valabil ca, în caz de predeces al substituitului în raport cu instituitul, bunurile care formează obiectul liberalității să revină moștenitorilor substituitului; c) oferta de donație făcută substituitului fideicomisar poate fi acceptată de acesta în mod eficace și după decesul donatorului; d) bunurile care formează obiectul liberalității alcătuiesc o masă patrimonială autonomă, în cadrul patrimoniului instituitului fideicomisar.

11 REZERVA SUCCESORALĂ

- 103) Dacă moștenirea *de cuius*-ului a fost acceptată de către soțul supraviețuitor dezmoștenit total, de un copil exheredat total, de doi nepoți dezmoșteniți total, fii ai unui alt copil exheredat total și predecedat și de mama *de cuius*-ului : a) rezerva soțului este de $\frac{1}{4}$ din moștenire; b) rezerva nepotului este de $\frac{3}{64}$ din moștenire; c) rezerva nepotului este de $\frac{3}{32}$ din moștenire; d) cota mamei este de $\frac{3}{8}$ din moștenire.
- 104) Dreptul la rezerva succesorală: a) se cuvine în toate cazurile copiilor defunctului; b) are o întindere ce se determină întotdeauna fără a se ține seama de renunțatori; c) nu se

dobândește prin transmisiune, de la *de cuius*, fiind un drept propriu al moștenitorilor rezervatari; **d)** este inalienabil.

- 105) În cazul în care moștenirea este acceptată de doi soți supraviețuitori, un ascendent privilegiat, un frate și un prieten al defunctului, legatar universal: **a)** rezerva fiecărui soț va fi de $1/4$; **b)** rezerva soților va fi de $1/6$; **c)** rezerva ascendentului privilegiat va fi de $1/4$; **d)** rezerva ascendentului privilegiat va fi de $1/6$.

12 IMPUTAREA LIBERALITĂȚILOR

- 106) Defunctul X a lăsat un activ brut de 45.000 de lei și un pasiv de 7.000 de lei. Moștenirea acestuia a fost acceptată de către N3 (nepot de fiu precedat), N1 și N2 (copiii unui alt fiu precedat) și S (soția supraviețuitoare, bunica lui N1, N2 și N3). În timpul vieții sale, X a realizat următoarele donații, în ordine cronologică: o donație în favoarea lui N3, ulterioră decesului tatălui său, în valoare de 10.000 de lei, una în favoarea lui M (mama sa), în valoare de 20.000 de lei și în favoarea lui S, în valoare de 28.000 de lei. De asemenea, X a lăsat și două legatate cu titlu particular, unul în favoarea lui Z, în valoare de 9.600 de lei și unul în favoarea lui Y, în valoare de 6.400 de lei. Cei doi legatari au acceptat legatate. În acest caz: **a)** Legatul lui Y se va executa în întregime; **b)** N2 va primi din activul brut 9.000 de lei,

la care se va adăuga suma de 3.000 de lei, ca efect al raportului donației lui S; c) legatul lui Z se va reduce la 7.200 de lei; d) Donația lui M este în întregime supusă reducțiunii.

107) Moștenirea lui X a fost acceptată exclusiv de către S (soția supraviețuitoare), M (mama), F (fratele) și Q (prietena lui X, beneficiara unui legat cu titlu particular în valoare de 5.000 de lei). În timpul vieții, X a efectuat următoarele donații, ce urmează să fie prezentate în ordine cronologică: o donație în favoarea copilului său C, în valoare de 15.000 de lei, una în favoarea unui amic, Y, în valoare de 20.000 de lei și una în favoarea lui DG, în valoare de 5.000 de lei. Activul brut al moștenirii este de 70.000 de lei iar pasivul 50.000 de lei. În acest caz: a) rezerva lui M va fi de 5.000 de lei; b) legatul lui Q se va fi complet ineficace; c) donația lui DG va fi supusă în întregime reducțiunii; d) pentru valoarea de 5.000 de lei, donația lui Y va fi supusă reducțiunii.

108) Activul brut al moștenirii lui X este de 150.000 de lei iar pasivul de 30.000 de lei. Moștenirea a fost acceptată de către S (soția supraviețuitoare), M (mama), F (fratele) și Q (beneficiarul unui legat cu titlu particular în valoare de 30.000 de lei). În acest caz: a) S primește o cotă de 30.000 de lei; b) F nu primește nimic; c) M primește o cotă de 10.000 de lei; d) F primește o cotă de 45.000 de lei.

- 45) Răspunsurile b) și d) sunt adevărate, potrivit primului principiu al moștenirii legale. Răspunsul a) este greșit, pentru că ambele rude fac parte din clasa a IV-a. Răspunsul c) este greșit în temeiul Art. 983 C. civ.
- 46) Răspunsul a) este corect deoarece, fiind de bună-credință, soția din cea de-a doua căsătorie păstrează calitatea de soț (Art. 304 (1) C. civ.) și poate fi moștenitor (dacă la data manifestării acțiunii nu renunțase la moștenire și nu expirase termenul de opțiune succesorală), calitate cerută pentru continuarea acțiunii, conform Art. 380 (1) C. civ. și Art. 926 (2) C. pr. civ. Răspunsul b) este fals. Chiar dacă cererea de continuare a acțiunii poate reprezenta un act de acceptare tacită a moștenirii, asupra efectelor acceptării tacite nu se poate reveni chiar dacă se renunță la judecarea cererii de divorț. Răspunsul c) este corect deoarece, în urma acceptării eficace provenite din partea copiilor, se desființează cu efect retroactiv calitatea de moștenitor a mamei și instanța trebuie să procedeze la introducerea în cauză a descendenților – Art. 926 (3) C. pr. civ. Răspunsul d) este fals deoarece singura condiție necesară este ca solicitantul să aibă calitatea de moștenitor, legal sau testamentar, fără a fi necesar să aibă și calitatea de rudă cu defunctul.

47) Răspunsul a) este eronat, printre condițiile impuse de Art. 974 C. civ. fiind aceea ca bunul să fi fost afectat folosinței comune a soților; or, bunurile erau afectate folosinței exclusive a defunctului. Din interpretarea Art. 974 C. civ., se extrage faptul că dreptul special vizează numai bunuri mobile, iar nu și imobile (mobilier și bunuri de uz casnic), răspunsul b) fiind fals. Mobilierul cu valoare istorică și artistică deosebită achiziționat de soți în scopul realizării unei investiții excedează rațiunii dreptului special, fiind o formă de teaurizare, răspunsul c) fiind greșit. Și răspunsul d) este fals, soțul supraviețuitor având un drept special indiferent dacă bunurile sunt proprietate exclusivă sau devălmașă a soților.

48) Răspunsul a) este eronat deoarece dreptul de abitație este recunoscut, spre deosebire de dreptul special asupra mobilierului și bunurilor de uz casnic și dacă soțul vine în concurs cu descendenții defunctului. Și răspunsul b) este fals pentru că textul Art. 973 (1) C. civ. nu reclamă condiția ca soții să fi locuit împreună la data deschiderii. Răspunsul c) este greșit. Dreptul de abitație nu se va aplica dacă imobilul formează obiectul unui contract de locațiune pentru că în această ipoteză proprietatea imobilului nu face parte din bunurile moștenirii. Având în vedere că imobilul cu destinație casă de vacanță nu poate fi utilizat în mod curent încât să satisfacă nevoile locative ale soțului supraviețuitor (Art. 973 (1) C. civ.), fiind plasat într-o altă